

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de
World Vision
ROMÂNIA

„Copil ca tine sunt și eu!” - proiect implementat de
Asociația ASCED, în cadrul Programului **SAVE**
(**„School Anti-Violence Ecosystem”**), coordonat de
Fundatia **World Vision** România și **cofinanțat de**
Uniunea Europeană.

Sesiunea a doua – personal didactic și didactic auxiliar

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

BULLYING ÎN CIFRE

*Primul studiu național cu privire la fenomenul de bullying în școlile românești, lansat de **Salvați Copiii** în 2016, arăta că:*

- *73% dintre elevi au fost martorii unei situații de bullying în mediul școlar;*
- *3 din 10 copii sunt excluși în mod constant din grupul de colegi;*
- *3 din 10 copii sunt amenințați cu bătaia sau lovirea de către colegi;*
- *1 din 4 copii a fost umilit în fața colegilor;*

În anul 2023, sesizările legate de fenomenul bullying în România au crescut cu 25% față de anul precedent, iar în 2024 cu 47% mai mult decât în 2023 (conform [Asociației Telefonul Copilului](#)).

Formele în care s-a manifestat fenomenul bullying au fost:

- *insulte, jigniri, porecle, sarcasm (42,98%),*
- *loviri, îmbrânciri (38,58%)*
- *intimidare, denigrare, insulte cu privire la statutul social (18,44%).*
- *cei recunoscuți ca fiind agresori au fost, în proporție de peste 97%, tot copii*

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

BULLING RELAȚIONAL ȘI BULLYING SOCIAL - FORME DE BULLYING CONSIDERATE „NORMALE” ADICĂ ACCEPTATE ÎN SOCIETATEA ACTUALĂ

Exemple: bullyingul din familie, din politică, de la locul de muncă, excluderea selectivă din organizații, cluburi, grupuri, etc., la nivelul unei comunități, al unei țări și la nivel global...

- *Aceste forme de bullying nu pot fi stopate, ci doar gestionate și limitate prin educație.*
- *Ele reprezintă forme sau metode de socializare competitivă, folosite peste tot în lume, care ar trebui cunoscute de fiecare om, împreună cu strategiile specifice de gestionare.*
- *Sintagma „supraviețuirea celui puternic” este un principiu ce se răsfrânge și relațional/social prin comportamente de dominare, intimidare, excluderi etc, ca lucruri acceptate și considerate de societate ca fiind „normale”.*

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

1. Fenomenul de bullying în familie

A) Bullying părinte – copil

- părinți ocupați – își doresc un copil perfect și îi fac un program zilnic cu o mulțime de activități extracurriculare;
- climat familial dizarmonic sau parțial dizarmonic, cu lipsă de respect și violență verbală între părinți și față de copii;
- stil parental autoritar;

<https://www.youtube.com/watch?v=9fll2-6xJnI> – „Lăsați-mă să mă joc!”

B) Bullying copil – părinte

- copii crescuți în stilul permisiv, fără reguli;
- copii crescuți în stilul neimplicat, absent – copiii se revoltă, acuză
- copii crescuți în stilul autoritar, dominant – copiii se revoltă, nu-și mai respectă părinții, devin violenți

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

Fenomenul de bullying în familie

C) Bullying părinte - părinte

Când între părinți există bullying, lipsă de respect, copiii vor copia atmosfera în care au crescut și devin agresori în relațiile din afara familiei. *(Povestea din familia lui Charles Dickens)*

D) Bullying între frați – De ce se întâmplă?

- Rivalitate pentru atenția părinților.
- Frustrare sau gelozie.
- Copierea comportamentelor agresive observate în familie sau societate.
- Lipsa unor limite clare impuse de părinți.

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

D) Bullying între frați

Rolul părinților

- Observarea comportamentului: să fie atenți la dinamica dintre copii, nu doar la conflictele evidente.
- Stabilirea de reguli clare: zero toleranță pentru agresivitate în familie.
- Medierea conflictelor: ajutând copiii să comunice sănătos și să-și gestioneze emoțiile.
- Intervenția timpurie: adresarea problemelor înainte ca ele să escaladeze.
- Încurajarea empatiei: învățarea copiilor să recunoască și să respecte sentimentele celorlalți.

Climatul familial armonic

[https://www.youtube.com/watch?v=7hddkzaspHU&list=PLB-1j6Q-](https://www.youtube.com/watch?v=7hddkzaspHU&list=PLB-1j6Q-nlmQ911Ru6Y9a7EtgREbee9qy&index=5)

[nlmQ911Ru6Y9a7EtgREbee9qy&index=5](https://www.youtube.com/watch?v=7hddkzaspHU&list=PLB-1j6Q-nlmQ911Ru6Y9a7EtgREbee9qy&index=5) „Ochii tatălui meu” - Mesaj puternic de conștientizare a importanței continuității și a necesității prezenței modelului patern în viața copiilor

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

2. Fenomenul de bullying în ecosistemul școlar

TIPURI DE BULLYING:

a) **Bullying profesor – elev** - https://www.youtube.com/watch?v=REBtpFn_kDU (Oscar – Nu judeca!)
<https://www.youtube.com/watch?v=fSpKDbNWmNs> –Un pedagog de școală nouă

- *Îl ironizează în mod repetat;*
- *Îl ridiculizează în fața clasei;*
- *Îl compară cu alți elevi;*
- *Îi prevede un viitor eșuat;*
- *Îl mută din bancă, îl izolează;*
- *Îl amenință cu corigență, repetenție;*
- *Îl ascultă des și îi pune întrebări încuietoare;*
- *Face remarci jicnitoare la felul cum arată sau cum este îmbrăcat;*
- *Îl lovește;*
- *Îl agresează sexual;*
- *Nu se interesează de situația lui familială;*

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

2. Fenomenul de bullying în ecosistemul școlar

TIPURI DE BULLYING:

b) Bullying elev – profesor <https://www.youtube.com/watch?v=dl2PufpvW9U> Fără apărare

c) Bullying părinte – profesor: <https://www.youtube.com/watch?v=dl2PufpvW9U> - Fără apărare

d) Bullying profesor – părinte

- **Discriminare etnică, socială, economică:** <https://www.youtube.com/watch?v=mULuvuilGOE> – Discriminarea rănește sau <https://www.youtube.com/watch?v=qnK9yFr0vY0> - Povestea Adelei

e) Bullying profesor - profesor

f) Bullying elev – elev <https://www.youtube.com/watch?v=nLjt6Pk14bc> – Stop bullyingului Sau

<https://www.youtube.com/watch?v=Hu7hscHkfPw> – Amalia, točilara

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

BULLYING ÎN ECOSISTEMUL ȘCOLAR

Cauze psiho-individuale:

- toleranță scăzută la frustrare;
- dificultăți de adaptare la disciplina școlară;
- imagine de sine negativă;
- instabilitate emoțională, impulsivitate, teribilism;

Cauze familiale:

- climatul socio-afectiv (relații tensionate între părinți, mediu lipsit de securitate afectivă);
- tipul/dimensiunea familiei;
- condițiile economice ale familiei;

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

BULLYING ÎN ECOSISTEMUL ȘCOLAR

Cauze școlare:

- dificultăți de comunicare elevi-profesori
- stiluri didactice de tip excesiv de autoritare ale profesorilor
- distorsiuni în evaluarea elevilor;
- abuzuri de măsuri disciplinare
- programa supraîncărcată

Cauze induse de contextul social:

- mass-media;
- influența grupului de prieteni și a anturajului din afara școlii;
- situația economică precară
- inegalitățile sociale

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

Cauzele violenței fizice – expresie a frustrării în spațiul școlar

- **consecințe ale imobilității elevilor în clasă pe parcursul duratei unei activități didactice și, de aici, nevoia de mișcare în timpul recreației, care poate genera agresivitate fizică între elevi;**
- **lipsa unei „culturi a jocului”, ceea ce face ca jocul să se transforme în agresivitate fizică;**
- **trăsăturile specifice vârstei (nevoia de libertate și de manifestare a propriei individualități, de impunere într-un grup, inclusiv prin violență fizică);**
- **apariția unor „găști” ca manifestare a subculturilor școlare;**
- **proveniența din medii socio-familiale și culturale foarte diferite sau defavorizante etc.;**

Proiect derulat de

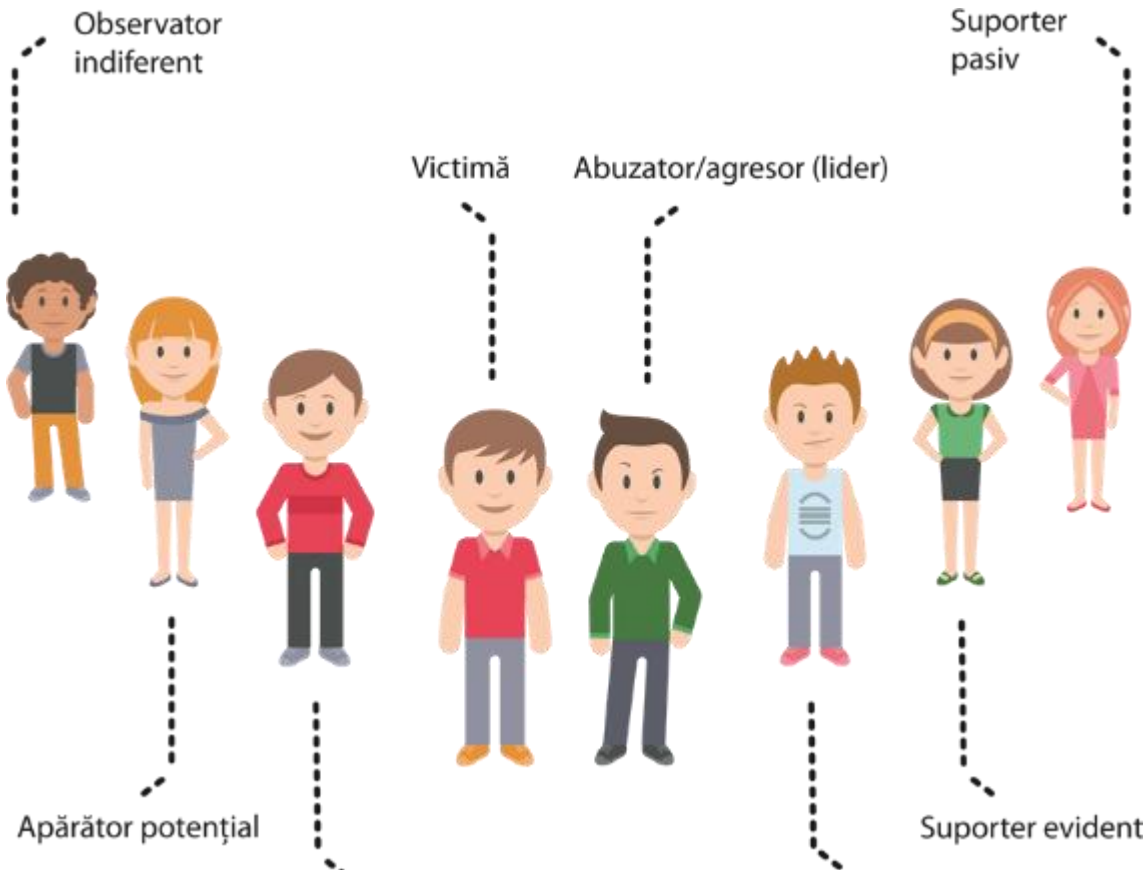
Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

Roluri pe care le pot avea copiii în situații de bullying:

- ***Victimă***
- ***Agresor***
- ***Suporter evident***
- ***Suporter pasiv***
- ***Observator indiferent***
- ***Apărător potențial***

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

Despre agresor și victime. Psihologia celor două extreme

1. **Agresorii (bullies) sunt creați în timp** – treptat dobândesc un comportament dominant, competitiv-agresiv inspirându-se din familie, de la prieteni, grup sau anturaj, de la profesori din mass - media.
- în această epocă a vitezei, copiii s-au obișnuit să obțină **satisfacții și beneficii imediate** și cu **efort minim**. („ciclul satisfacției”)

Consecințe ale acestor cicluri, neținute sub control:

- *lipsa răbdării, atenției și a concentrării*
- *nemulțumirea cronică*
- *plictiseala*
- *căutarea permanentă a unor factori care să-i stimuleze emoțional*
- *stare de neliniște permanentă și stres, pe care nu știu s-o gestioneze*
- **Tiparul comportamental. Motivația agresorilor**
- *dorința de a primi atenție*
- *sentimentul de control, putere și influență, care le oferă satisfacție*

Există două tipare de copii care prezintă risc de a agresa:

tiparul agresorului care are popularitate în rândul colegilor și preferă să-și exercite influența asupra celorlalți.
tiparul agresorului singuratic, anxios, dominat de colegi și fără a se preocupa de emoțiile celor din jur.

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

Despre agresor și victime. Psihologia celor două extreme

2. Victimele – copii timizi, nesiguri pe ei, hiperprotejați în familie, lipsiți de rezistență la frustrare, fricoși, cu stimă de sine scăzută etc.

Victimele – trăiesc conflicte interioare cu urmări pe termen mediu și lung;

- trăiesc emoții intense de frică, de furie;
- au probleme de ordin emoțional și fizic: pot avea probleme cu somnul, tulburări de alimentație (creșteri sau scăderi în greutate);
- depresie
- anxietate
- pot avea uneori gânduri de sinucidere

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

3. Despre suporteri, observatori, martori

- Cele mai noi studii făcute de oamenii de știință au arătat că de cele mai multe ori **bullyingul** este un fenomen care apare în grup și este încurajat de modul în care grupul care asistă reacționează la ceea ce se întâmplă.
- Oferă **putere** fie persoanei care manifestă comportamente de bullying, fie persoanei care este ținta a bullyingului. Depinde de partea cui se poziționează.
- Toți cei care asistă, chiar dacă nu participă efectiv la acțiune, servesc ca **sursă de încurajare /descurajare** pentru cel ce inițiază comportamentul de bullying.
- Doar cei care **aleg să ia partea colegului care este ținta bullyingului** pot înclina raportul de forțe în favoarea acestuia.

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

Reacțiile asistenței și impactul asupra celor implicați

- Elevi care **se distrează** pe baza a ceea ce văd sau aud. Râsul este un comportament care întărește comportamentul de bullying.
- Elevi care **instigă** de pe margine încurajează direct persoana care manifestă comportamentul de bullying.
- Elevi care **privesc în tăcere**: acești elevi rămân separați de situația de bullying dar întăresc comportamentul de bullying prin faptul că privesc. O persoană care manifestă comportament de bullying are nevoie de atenție pentru a-și afirma statutul sau a-și arăta puterea.
- Elevi care **pleacă** dintr-o astfel de situație. Îndepărtarea nu este la fel de încurajatoare precum celelalte comportamente descrise mai sus dar are și ea un rol de întărire prin faptul că lasă persoana care este rănită în imposibilitatea de a face față singură la ce i se întâmplă, fără niciun fel de suport.
- Elevi care **pleacă și cer ajutorul cuiva** care are o putere mai mare, respectiv a unui cadru didactic este o soluție foarte bună mai ales atunci când ceea ce se întâmplă în acea situație depășește cu mult capacitatea celor care asistă de a gestiona pe cont propriu situația.
- Elevii care **ajută / iau apărarea colegului** care este ținta comportamentului de bullying. **Acest tip de comportament descurajează comportamentul de bullying.**

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

Consecințele manifestărilor agresive/violente în contextul școlar:

- **performanțe școlare scăzute;**
- **eșec școlar, suspendare, excludere sau părăsirea voluntară a școlii;**
- **asumarea violenței ca formă acceptabilă de rezolvare a problemelor/conflictelor;**
- **efort suplimentar din partea profesorilor și administrației pentru gestionarea problemelor de disciplină (comportamentele disruptive de la clasă și agresive din pauză necesită atenție și supraveghere suplimentară), ceea ce duce la scăderea eficienței predării și limitarea oportunităților de învățare pentru ceilalți elevi;**
- **image negativă din partea colegilor și a profesorilor;**
- **marginalizarea elevului;**
- **sentimente de izolare și singurătate;**
- **conflictul interior al victimei. Emoții: Frica. Furia.**

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

DESPRE PUTERE

- **Puterea** înseamnă pur și simplu **abilitatea de a provoca o schimbare sau un răspuns din partea celuilalt în sensul dorit de tine.**
- **Puterea** este ca o sabie cu două tăișuri. Avem nevoie să învățăm cu să o folosim, astfel încât să nu ne rănim pe noi și pe cei din jurul nostru.
- Copiii învață cum să folosească puterea prin intermediul relației cu adulții din jurul lor.
- Pe măsură ce creștem și ne apropiem de vârsta adultă, ajungem prin experiențele pe care le avem, să ne confruntăm cu realitatea: **putem face multe lucruri dar nu putem face totul.**
- **Puterea persoanei care manifestă comportamente de bullying adesea vine de la audiență/ martorii care asistă la situația de bullying.**

Proiect derulat de

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de

World Vision
ROMÂNIA

- <https://www.youtube.com/watch?v=bdFqeALfmTY> – *Sonata lunii* de L.W.Beethoven

*Ai nevoie de putere doar când vrei
să faci ceva rău, pentru restul e
nevoie doar de dragoste !*

Charlie Chaplin

“

Cand puterea de
iubire va depasi
iubirea de putere,
in lume va fi pace.

Jimi Hendrix

Citatul.ro

”

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

program coordonat de
World Vision
ROMÂNIA

Vă mulțumim pentru atenție! Întrebări?

Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Fundației World Vision România. Nici Uniunea Europeană și nici Fundația World Vision România nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea.

Proiect derulat de

